

שילוח הקן פרק שנים עשר חולין

קמ.

עין משפט נר מצוה

בז א מיי פ"ג מהל
שמיטה הל' יא
טו"ש ע"ד ס' רצב סעף
ז:
בז ב מיי שם הל' ט
טו"ש ע"ד שם סעף ז:

הגהות מהר"ב רנשבורג

[א] בנ"ב דמזכיר ועבור
עליו נעשה. כ"ב מיי פ"א
מחלפות טומאת צדעת הל'
ל: [ב] שם אלף לשמיטה
וכו' אלף לשלוח וכו'
לליפורס שהחלו וכו'
הכא במאי עסקין בעוף
שהרג וכו'. על כל זה
ז"ל מיי פ"א שם הל' ז'
ח' וע"ש במ"ל הל' א':
ג' תוס' ד"ה למעטו וכו'
ז' ע"ש שם הל' ז'
המלך פ"ד מהל גירושין
טוף הל' ב':

לעני רש"י

קוק"א [קוק"א]. קוק"א.

מוסף רש"י

לרבות שחוטת מצורע.
אשר רביא הוא [קדושין
ז.]. דבר הלמד מענינו.
דבר קטום שאין מפורש
לזו מה מזה, הוי
למנוז מן הענין, פרשה
שכתב בה מה הענין
מיירי (יע"ד קסו). אס אי
אלהה יודע כמה הכתוב
מדבר, אל ולמד מפרשה
שכתב בה הלפי הפרשה
הוא נכנס אלף (שנהדרין
ז.]. למ"ד טרפה חיה.
ל: [ג] אמרו לו
והלא הכהה מתקיימות
שמים ואלו עיני (יע"ד
ז.]. טרפה אינה
חיה. אין טרפה לחיות
(שם). מכשיר ומכפר
בפנים משכיר צניטס
אשר מלועט (קדושין ז.
כריתות כה). מכפר צניטס
כל הקרינות (קדושין שם)
שמות ואשמות (כריתות
שם). מכשיר ומכפר
בחזן. מכשיר בחזן.
לפני מלועט (כריתות שם)
מכשיר בחזן. כן פה
חזן לעיר נעשית מלחה
והשכיר את המלועט
לכא נמחה (קדושין שם)
ומכפר בחזן. עולה עופסה
שעיר המשחלת
ועגלה ערופה (כריתות
שם). בפנים עשה בו
מכשיר ומכפר. לא חלק
בין אש מלועט לשאר
אשמות (שם שם). אף כו'
בחזן עשה בו מכשיר.
כפרי מלועט דאסרין
בהנייה מחיים. כמכפר.
כשעיר המשחלת ועגלה
ערופה (כריתות שם).
ובערת הרע מקרבך.
מלוח על כל הפוגע
בחייו ממה לניחן לז"ד
כדי לנער רשעים מישראל
(יע"ד קטו).

שיטה מקובצת

[א] רב פפא אמר לצפריים
שהחליפין בעבודה כוכבים:
דכתיב והיה ככ"ל:

טרפנות מחיות נפקא. תימנה הא דרשין מיניה שחין ראשי
אזרים וליכא למימר דה"ק דטרפה ידעינן מכל שכן
דמחוסר אבר דלמעט מחיות דאכתי אימא דקרא למעט טרפה
אחא ולא למחוסר אבר וע"ק דקאמר הניחא למ"ד טרפה חיה דמשמע
לדידה לא ממעטין טרפה מחיות
וצפ"ק דע"ז (דף ה'): אמרין מנין
למחוסר אבר שאסור לבני נח שנאמר
מכל החי אמה תורה הבא צהמה
שחין ראשי אזרים שלה וצדקה והא
מצעי ליה למעט טרפה טרפה
מלחמות זרע נפקא הניחא למ"ד
טרפה אינה יולדת אלף למאן דלאמר
טרפה יולדת כו' אלמא ממעט טרפה
מקרא דמכל החי אפילו למ"ד טרפה
חיה דלמ"ד יולדת כ"ש דחיה דאפילו
למ"ד דחיה מני סבר דאינה יולדת
דמשמע צאלו טרפות (לעיל דף ז')
ומשמע נמי התם דליכא לאוקומי קרא
אתרוייהו ו"ל דהתם דלקיום העולם
אין סברא למעט מחוסר אבר אלף
טרפה דלע"ג דחיה אינה חיה זמן
מרוצה אלף הכא איכא לאוקומי
אתרוייהו וכל"ד טרפה חיה לא
מסתבר למעט מיניה טרפה כיון
דאיכא לאוקומי אמחוסר אבר או
שמא יש לחלק בין חי לחיות:

למעוטי צפרי עיר הנדחת.
תימנה הא נמי נפקא
מדתנא דבי רבי ישמעאל דכיון
שאסורים צהמה לא קרינן ציה
ממשקה ישראל ואפשר דלא ממעטין
ממשקה ישראל אלף דומיא דערלה
וכלאי הכנס שלא היה להם שעת
הכוסר כדלמך פ"ק דמנחות (דף ז').
והילכך אפילו לכפרה מותרות דלי
משום הגאה מנות לאו ליהנות ניתנו
ז' ו"ע צהמה עיר הנדחת אס
עצב וקדישה והקרישה אס הוא
קרבן כשר כיון דלטרפה קיימא:
שלא יזווג זה אחר. ז"ע היאך
משמע זה מטהרות וז"ל
ומיות ל"ל וי"ל דרבה א' ורב נחמן בר
יחזק לא פליגי אהדי ותרי מעוטין
חד למר וחד למר:
לצפריים שהחליפין בעבודה
והא. כאן נמי ז"ל
לכפרה כשרות דאליכ' מיפוק ליה
מדתני דבי רבי ישמעאל ומשום הכי
נקט שהחליפין בעבודה זרה אלף
צפרים הנעבדים פשיטא דאסרין
דאין לרואין לכפרה:
הכי

הוא משלח פשיטא דשל עיר הנדחת לאו צר שילוח הוא דלא אמרה תורה שלח לתקלה דמנון
עיר הנדחת אסור ואס שילחה יהיו בני אדם ז'ין אותה לאחר זמן: אלף צהמות. אפילו יהיו צהמותיה היא ולא אכלי לה ויכול לשפרה
אחר שמיטה לא תימי מעיר הנדחת: רבא אמר. להכי אמי טהורות שלא יזווג לה אחרת שאס צא לידו מלועט אחר לאחר שיעבר
את זה לא יאמר הכהן הבא אחרת חווגה לחיה של מלועט ראשון דהכי משמע טהורות מכלל דאיכא אסורות ומאי ניהו הנשאר
דמלועט: ומאי ציית לה דמלועט: אי לשמיטה הא צעיה שילוח. משום מלועט קמא ופשיטא דאסור: אלף לשילוח. ומיפוק ליה לשילוח
דמרוייהו: רב פפא אמר. טהורות למעוטין צפרים שהחליפין ולקחן מן העובד כוכבים צדמי עבודה זרה שמכר לו: ומאי קבעי לה
דמנעי קרא למיסקרה: אי לשילוח. פשיטא דאסור: צר קטולא הוא. ופשיטא דאינו ראוי לשלוח ולא לשמיטה דהא דינו צפקילה: אלף
לשמיטה. דאי משום ובערת הרע הרי מצוער מן העולם הוא: א' רבי אליעזר מיידי לשלח. אע"פ שאין הצפרים שלו הואיל ומנהגו
כך ששוכן על ציפים אחרים ועוף טהור הוא ולא זהו שקורין קוק"א: קורא וכו'. אלף נקבה אפילו רבנן מודו כדמפרש
בגמרא [ע"ג] טעמא דרבי אליעזר: אס טרפה. אמנן של אפרוחים טרפה חייב לשלח אלף אפרוחים טרפות אינו חייב לשלח את האס:
א"כ

ובענפיהו ידורין צפרי שמיא והכא לא כתיב כנף וע"כ עופות טמאין
נמי מתקבצין צבילנות ומשתמעו כולוהו מנפסור: **מדקאמר אסור טהורה**
מכלל דאיכא טמאה. דאי אין טמאים בכלל אסור לכתוב קרא כל
אסור תאכלו: ומשני האו טהור לאו למעוטי טמאה אחא אלף למעוטי
אסורה ומן הטהורים' היא וטרפה:
והא צהמה רכיב. (ויקרא כב) נבלה
וטרפה לא יאכל לטמאה זה וצפון
טהור מיתוקס קרא צמ"כ) שיהא
מטמאה צבית הצליעה: אי שחוטת
דמלועט. ושחט את הצפור האחת ז'
וק"ל צע"ד (דף ע"ד). וצקדושין (דף ז').
לדאסורין צהמה: וזה אסור לא סאלו
מהם. יתירא הוא מהם מן הטהורין
דחא אטהורין דלעיל מיניה קאי:
לרבות שחוטת דמלועט. אלף
המשולחת צבית מותרת דלא אמרה תורה
שלחה כדי שיכשלו זה אחריו שיהו
ז'ין ואוכלין אותה בני אדם אלף ודאי
מותר: עשה. טהורה תאכלו ולא
האסורה כגון שחוטת דמלועט ולא
הבא מכלל עשה עשה: ואימא לרבות
טרפה. כלומר אמאי יחיא לך
לאוקומי עשה צהמות דמלועט טפי
מטרפה: דבר הלמד מענינו. זה אחד
מ"ג מדות מקרא שכתוב קמס ואין
אלו יודעין צמה מדבר הוי לומדו
מענינו: והא צענינא דשחוטת כתיב
טהורה תאכלו והא ודאי לא אכלי לה
אלף שחוטת ועלה כתיב זה אשר לא
תאכלו מן השחוטת: שפי צפרים חיות
מאי חיות לאו חיות נפין. לחיות
לפיך טהורות ומדכתיב צפרים חיות
מכלל דאיכא דשמייהו צפרים ולא חיות
נינהו דהו טמאות: שחין ראשי אזרים
סנהן. למעוטי מחוסרות אבר: לאו
מכלל דאיכא טמאות. צלשון קושיא:
ומשני לא מכלל דאיכא אסורות טרפות
ומעטייהו דלא לימכשו לטהרת
מלועט אע"ג אע"ג קרבן נינהו אלף
מחוץ למחנה שחוטת אל כלי חרס:
מחיות נפקא. ולא טרפה דאינה
חיה: הניחא. הא דמלנכת קרא
אחרניא למאן דלאמר טרפה חיה: ועוד.
טרפה מדתנא דבי רבי ישמעאל
מצינן אב נפקא: **מכשיר צניטס.**
אשם מלועט ומטמאות מחוסרי כפרה
דוצין ויולדות שאין צבין אלף
להכשירן צקדיים: **מכפר צניטס.**
כל חטאות ואשמות: **מכשיר בחזן.**
צפרי מלועט שכן לטהר: **מכפר**
בחזן. שעיר המשחלת: עשה זו
מכשיר ומכפר. צל מייני כשרות
וטהרה שהרי גס המכשירין קרבים
האסורין אסור: אף בחזן עשה
מכשיר. צפרים כמכפר שעיר
המשחלת דאסור צמוס דעבי ראוי
לשם שצחיה שיפול הגורל לשם יהיה
לאוי למנצח: אמר רב נחמן. טהורות
למעוטי צפרים של עיר הנדחת:
ולמאי. ליה מינייהו איצטרך קרא לך
עיר הנדחת אסור ואס שילחה יהיו בני אדם ז'ין אותה לאחר זמן: אלף צהמות. אפילו יהיו צהמותיה היא ולא אכלי לה ויכול לשפרה
אחר שמיטה לא תימי מעיר הנדחת: רבא אמר. להכי אמי טהורות שלא יזווג לה אחרת שאס צא לידו מלועט אחר לאחר שיעבר
את זה לא יאמר הכהן הבא אחרת חווגה לחיה של מלועט ראשון דהכי משמע טהורות מכלל דאיכא אסורות ומאי ניהו הנשאר
דמלועט: ומאי ציית לה דמלועט: אי לשמיטה הא צעיה שילוח. משום מלועט קמא ופשיטא דאסור: אלף לשילוח. ומיפוק ליה לשילוח
דמרוייהו: רב פפא אמר. טהורות למעוטין צפרים שהחליפין ולקחן מן העובד כוכבים צדמי עבודה זרה שמכר לו: ומאי קבעי לה
דמנעי קרא למיסקרה: אי לשילוח. פשיטא דאסור: צר קטולא הוא. ופשיטא דאינו ראוי לשלוח ולא לשמיטה דהא דינו צפקילה: אלף
לשמיטה. דאי משום ובערת הרע הרי מצוער מן העולם הוא: א' רבי אליעזר מיידי לשלח. אע"פ שאין הצפרים שלו הואיל ומנהגו
כך ששוכן על ציפים אחרים ועוף טהור הוא ולא זהו שקורין קוק"א: קורא וכו'. אלף נקבה אפילו רבנן מודו כדמפרש
בגמרא [ע"ג] טעמא דרבי אליעזר: אס טרפה. אמנן של אפרוחים טרפה חייב לשלח אלף אפרוחים טרפות אינו חייב לשלח את האס:
א"כ

[א] [קדושין ז.]. (ג) [לעיל
קטו: וס"ג]. (ד) כריתות
מז. וס"ג. (ד) כריתות
כב. ע"ש קדושין ז.
(ה) [לעיל קטו]. יומא ס:
קדושין ז.]. (ו) [הרשב"י
מוחק מינות בצבורי וכמז
ש"ל שהחליפין בעבודה זרה
דמיז וכו' וכו' ש"א
וכי' ממוס' ד"ה לפריס].
(ז) [קדושין מז. ע"ז נד:
טמורה ז.]. (ח) [לעיל
קל"ג: ט] [ז"ל ולקס
וכ"א צילקוט]. (י) [לפי
הרשב"י ז"ל הטהורים ס"ד
ואח"כ מ"ד אי טרפה
הא כו']. (י) [אמור
דמ"ז ד.]. (י) [ויקרא ז'.
ז' ויזכור וז' וגם דיער
שחבר וז' המחלי קרא
וכ' לית להו שיטתו לטמא
כגומא ועל כהן דשמיא
לעיל צמשה קל"ג: ועי'
בפרש"י דלעיל וקל"ג כ"ך
מקוין]. (י) [ז"ל דלטהרה].
(ס) [מז"ל דרנ"א].

תורה אור השל"ם

- עפ"י שפיר ראנב"ה
שיניא ומיון לכלאי בה
תחלתיה תטלל חיות
קרא ובענפיהו ידורין
צפרי שמאי וימנה ידורין
כל בשרא: דינאל ד' ט
ז. כל צפור טהרה
האכלה דברים י' יא
ז. וזה אשר לא האכלו
מחית והנשר ודגים י'
והקנינין: דברים י' יב
ז. וצרה בהן ולקח
לפשתה שתי צפרים
חיות טהרות וצ"ח ארו
רשני תולעת יאבב:
ויקרא י' י
ז. ולא תביא תועבה אל
ביתך וקייית חרם כפמה
שקץ תשקצגו ותעב
תועבתי בו חרם הוא:
דברים י' ז
ז. והבאי יהוה או
חלם יהלום יהוה ימות
בי דבר קרה על י'
אלהיכם המוציא אתכם
מארץ מצרים והפך
מבית עבדי ללהייהן מן
הדרך אשר צוה י'
אלהיך ללכת בה ובערת
הרע מקרבך:
דברים י' ג
ז. שלח תשלח את האם
ואת הגבים תקח לך
למען יטב לך והאירבה
ימים:
דברים כ' ב

הגהות הב"ח

(א) גמ' מכלל דאיכא דלאו
שחיות: (ב) שם ח"ש
מסיפא טהורות לאו מכלל
דאיכא: (ג) שם רב פפא
אמר לצפרים שהחליפין
בעבודה זרה לז"ל ומינה
צפרי מנמק: